Stappenplan en les voor het instellen van een schoolcommissie

Inleiding

In het lesprogramma van De Vreedzame School wordt In groep 7 (in de lessen van blok 5) met de klas gesproken over commissies in de klas. Leerlingen leren wat een commissie is en hoe die werkt. Vervolgens bedenken ze met elkaar welke commissie(s) zij in hun klas willen.

Een volgende stap in het ervaren van een democratisch proces in de school is het in het leven roepen van een klasoverstijgende commissie, een 'schoolcommissie'. Enkele voorbeelden:

- een **pleincommissie** die voorstellen ontwikkelt voor de inrichting en het gebruik van het schoolplein
- een **CREA-commissie** die zich bezighoudt met de invulling en voorbereiding van de CREA-middagen
- een **sfeercommissie** die zich bezighoudt met sfeer in school (o.a. de aankleding van de school)
- een **leerlingenraad** die gebruikt wordt als een adviesorgaan over allerlei onderwerpen
- een **kinderpersbureau**, dat verslag doet van allerlei zaken die de schoolgemeenschap aangaan
- een **veiligheidscommissie**, naar aanleiding van de uitslag van de veiligheidsthermometer (zie bijlage)
- een **sollicitatiecommissie**, die meedenkt over het aanstellen van nieuwe leerkrachten
- een **huiswerkcommissie**, die meedenkt over hoe er met huiswerk omgegaan wordt.

Een mooie invalshoek voor het oprichten van een schoolcommissie is een kwestie of een probleem in school, waarover kinderen goed mee kunnen denken. Enkele voorbeelden uit de praktijk:

- een **knikkercommissie** die zich buigt over het knikkeren op het plein in de pauzes (n.a.v. conflicten)
- een **WC-commissie**, n.a.v. de te vieze WC's, of zoals op een school de jongens onder de deur door gluurden (meisjes durfden niet meer naar de WC), zie het kader hieronder.

De toiletcommissie

In de bovenbouw van de school gaven een paar meisjes aan niet meer naar het toilet te durven. Er zouden leerlingen over de wc-deuren klimmen en onder de deuren door gluren. In eerste instantie was het team geneigd te beslissen dat er nooit meer dan één leerling tegelijk naar het toilet mocht gaan. Dit bleek logistiek niet goed te organiseren, omdat er meerdere groepen gebruik maken van het toilet. Besloten werd een commissie van leerlingen te vragen zich over deze kwestie te buigen. Uit iedere groep van de bovenbouw werd een leerling gevraagd om mee te denken in deze commissie. Nog in dezelfde week kwam de commissie bij elkaar: drie meisjes en twee jongens. De directeur beschreef de kwestie en vertelde de leerlingen dat zij hun hulp nodig had om hier een oplossing voor te bedenken. In eerste instantie vroeg zij de leerlingen of ze het probleem herkenden. Twee van hen durfden zelf ook niet meer naar het toilet. Twee anderen gaven toe dat zij zelf ook weleens over of onder de deuren hadden gegluurd. En de vijfde kende het probleem niet, maar had wel gehoord dat het speelde. Belangrijk in dit gesprek was dat de directeur de leerlingen die zelf weleens gluurden niet bestraffend aansprak, maar een opsteker gaf over het feit dat ze dit eerlijk aangaven. Hierdoor kregen zij de kans om te vertellen dat ze zich nooit gerealiseerd hadden dat de meisjes hierdoor niet meer naar het toilet durfden. De meisjes gilden altijd als het gebeurde en kwamen steeds lachend de klas weer binnen als het gebeurd was. Hierdoor dachten zij dat ze het wel leuk vonden. Tijdens een groepsvergadering brachten de leden van de commissie het onderwerp in. Steeds deed een van de meisjes haar verhaal over het niet meer naar het toilet durven, en een van de jongens vertelde daarbij dat hij zich niet gerealiseerd had dat zij het niet leuk vond. Hierdoor durfden ook andere jongens aan te geven weleens onder de deuren te gluren. In alle groepen werd de afspraak gemaakt dat er voortaan niet meer op de deuren geklommen werd of onder deuren door gegluurd werd. De directeur kwam na een week en na een maand nog twee keer voor een evaluatie met de commissie bij elkaar. Het probleem bleek opgelost. Ook in de groepen was tijdens een groepsvergadering door de kinderen van de commissie nog een keer geëvalueerd en ook daar bleek dat het gedrag zich niet meer voordeed. Met een opsteker van de directeur kon de commissie weer worden opgeheven.

Stappenplan om te komen tot een schoolcommissie

Om de hele school kennis te laten maken met 'democratische' verschijnselen als verkiezingen, kandidaten, campagne voeren, stemmen, kan het instellen van een schoolcommissie gekoppeld worden aan **verkiezingen**. Dit betekent dat er in alle groepen tegelijk (afhankelijk van het onderwerp van de commissie; soms vanaf groep 3 of groep 4) gewerkt wordt aan de voorbereiding door middel van een of meer lessen. Hieronder werken we de verschillende stappen uit die door de hele school heen gezet kunnen worden.

Stap 1: een teamvergadering

Bespreek eerst in het team het idee van een schoolcommissie. Maak met het team de keuze voor een bepaalde commissie, bijvoorbeeld afhankelijk van een bepaalde kwestie of een bepaald probleem. En maak vervolgens met elkaar afspraken over:

- welke groepen erbij betrokken worden (hangt een beetje af van het onderwerp, maar de ervaring is dat in veel gevallen er zelfs een vertegenwoordiging van de kleutergroepen mogelijk is).
- over het verloop van traject in de groepen
- over het tijdpad
- de verkiezingscommissie (bestaande uit enkele leerlingen en een leerkracht die de verkiezing zelf helpt organiseren op de dag van de verkiezing)
- en over wie dit project coördineert, en die de commissie gaat begeleiden.

Stap 2: een 'les' over de schoolcommissie

Het kiezen van een vertegenwoordiger van de klas is niet zomaar stemmen op je vriendje. Willen de leerlingen iets leren over 'democratisch burgerschap' dan is het nodig om het goed voor te bespreken in de klas. Dit moet ertoe leiden dat de leerlingen op inhoudelijke gronden op iemand gaan stemmen. In de bespreking in de klas kunnen de volgende punten aan de orde komen:

- de functie van de commissie; wat doet die commissie?
- uitleg waarom een vertegenwoordiger van de klas moet worden gekozen (omdat we niet allemaal in de commissie kunnen meepraten zoals we dat in een kringgesprek of een groepsvergadering wel doen)
- de taak van een vertegenwoordiger:
    - overleggen in de commissie
    - de achterban (= de eigen klas) informeren over wat de commissie besproken heeft
    - wensen van de achterban meenemen naar de commissie
- wat de kwaliteiten van vertegenwoordigers in de commissie moeten zijn.

Zie de uitgewerkte les hieronder.

Stap 3: de kandidaatstelling

Nadat in iedere klas is besproken wat je moet kunnen als je in de commissie wilt, kunnen de leerlingen die in de commissie willen, zich kandidaat stellen.

Stap 4: de kandidatenlijst

Een verkiezingscommissie in iedere klas (bestaande uit in ieder geval enkele leerlingen en eventueel de leerkracht) stelt de kandidatenlijst op en maakt alvast stembiljetten voor de verkiezing die kort na het debat zal plaatsvinden.

Stap 5: de campagne en voorbereiding van het debat

We willen de leerlingen graag leren om op inhoudelijke gronden voor iemand te stemmen. Maar dan moeten er wel inhoudelijke verschillen zijn tussen de kandidaten en niet alleen persoonlijke. Het is dus van belang dat iedere kandidaat zich profileert met een standpunt, een thema, of een eigenschap die er in dit verband toe doet. In iedere groep wordt een campagne gevoerd die past bij het ontwikkelingsniveau.
Iedere kandidaat voert campagne. Hij of zij benoemt een campagneteam en samen met het campagneteam bedenkt de kandidaat waar hij voor staat en waarom je op hem zou moeten stemmen. Ze bedenken een logo, maken posters en delen flyers uit die ze zelf maken. Samen bereiden ze het debat voor.
Het debat zal gaan over een of meer stellingen. Stellingen die te maken hebben met het onderwerp van de commissie. Dus bijvoorbeeld in het geval van een 'veiligheidscommissie':

- *Kinderen die pesten moeten van school worden gestuurd.*
- *Iemand die vecht op het schoolplein moet voor straf de WC's schoonmaken.*

Ze bereiden zich voor op een betoog van maximaal 5 minuten, en op mogelijke kritische vragen van klasgenoten.

Stap 6: het debat tussen de kandidaten in elke klas

Er wordt in elke groep een debat georganiseerd waar de kandidaten een korte presentatie houden, en waarna een debat volgt tussen de kandidaten. Dit kan aan de hand van vragen die worden gesteld door de rest van de klas, of aan de hand van een paar stellingen.
Zie de uitwerking van het debat hieronder.

Stap 7: de verkiezing

- Er is een kiescommissie, samengesteld uit een leerkracht en twee leerlingen (uit de bovenbouw). De kiescommissie organiseert de verkiezingen.
- Zorg dat een en ander met het hele team is voorbereid.
- Ergens in de school is het **stemlokaal**. Daar zijn twee of drie **stemhokjes**. Dat kunnen grote kartonnen dozen zijn, waar de bovenkant en één zijkant uit zijn geknipt. Als je de doos dan omgekeerd op tafel zet, is het net een stemhokje. In het stemhokje ligt een rood potlood klaar.
- Iedere klas heeft **stembiljetten** gemaakt (een overzicht met kandidaten en een vakje ernaast). De leerlingen stemmen op kandidaten van hun eigen klas (door met een rood potlood het vakje naast de kandidaat in te kleuren).
- De groepen mogen volgens een vastgesteld rooster om de beurt naar het stemlokaal om te stemmen.
- Als de groep het stemlokaal binnenkomt, moeten ze in de rij wachten, en om de beurt naar de tafel lopen waar de **kiescommissie** klaar zit. Daar wordt hun naam op de klasselijst afgevinkt, en krijgen ze een **stembiljet**, waarop de kandidaten van hun eigen groep staan.
- Daarmee lopen ze naar een stemhokje, waar ze het vakje van hun voorkeurskandidaat rood kleuren.
- Vervolgens lopen ze terug naar de stemtafel waar de kiescommissie zit. Daar staat een grote dichte doos met een gleuf erin. In deze **stembus** wordt het ingevulde stembiljet gedeponeerd, waarna de betreffende leerling naar de klas terug mag (soms kan er een stembus geleend worden bij de gemeente).

- Na afloop telt de kiescommissie de stemmen, en maakt de uitslag bekend. (N.B.: Zorg dat er aandacht wordt besteed aan de leerlingen die niet zijn gekozen.)

De groepsleerkracht instrueert in zijn of haar groep de leerlingen, voorafgaande aan het stemmen. De leerkracht bespreekt van tevoren de stemprocedure, hoe het in zijn werk gaat (zie boven) en de regels:

- je mag maar één stem uitbrengen
- kandidaten mogen ook op zichzelf stemmen
- leerlingen van een bepaald campagneteam mogen ook op hun eigen kandidaat stemmen
- stemmen is geheim, niemand mag meekijken.

Stap 8: de commissie in werking

Als de leden zijn gekozen, treedt de commissie in werking. Onder leiding van een leerkracht wordt tijdens de eerste bijeenkomst een voorzitter gekozen, en wordt een plan opgesteld. Meestal komt er gelijk een opdracht voor de commissieleden om in de groep te bespreken.

Een les over de schoolcommissie

Doel:	Leerlingen worden geïnformeerd over de oprichting van een schoolcommissie, en denken na over de vraag of zij zichzelf kandidaat willen stellen.
Materialen:	Agenda op bord Zet eventueel de clip van de Knikkercommissie klaar in het Deelnemers Domein

Voorgestelde lesopbouw

Hieronder vind je een voorstel voor de agenda. Voel je vrij om hiervan af te wijken indien de situatie of je groep daar aanleiding toe geeft.

- Binnenkomer
- Wat gaan we leren?
- Verkiezingen voor de …….. commissie
- Campagne voeren
- Kandidaat stellen
- Afsluiting en samenvatting afspraken

Binnenkomer

Sta op als …

Vraag de leerlingen op te staan als een uitspraak op hen van toepassing is. Daarna weer zitten.

- als je twee oren heb, sta op
- als je van pindakaas houdt, sta op
- als je meer dan één broer of zus hebt sta op
- als je een huisdier hebt, sta op
- als je ooit een zoen gehad hebt, sta op
- als je van rennen houdt, sta op
- enz. (of bedenk zelf dingen die je wilt weten van de kinderen).

Wat gaan we leren?

- Afhankelijk van uw situatie, vertel zoiets als: “We zijn een vreedzame school. Dat gaat niet alleen over het oplossen van conflicten, maar vooral ook over ‘we horen bij elkaar’ en over ‘we dragen allemaal een steentje bij’. We helpen allemaal mee om onze school een fijne plek te laten zijn voor iedereen. Zo hebben we in onze klas taken bedacht die we allemaal doen. We hebben commissies in de klas ingesteld (*indien van toepassing*). En nu gaan we met de hele school nog een stapje verder”.
- Vertel dat het team heeft besloten om een …… commissie in te stellen. Vertel ook waarom (misschien zijn er incidenten geweest, of is er geld beschikbaar voor het verfraaien van het schoolplein, e.d.). Vertel dat we het daar vandaag en de komende tijd over gaan hebben.
- Schrijf het woord *commissie* op het bord, en vertel wat dit betekent: *een groep mensen met een bepaalde taak*. We willen op onze school dat jullie, de leerlingen, ook een stem hebben. Dat jullie meedenken en meebeslissen over wat er op school gebeurt. Het is soms lastig om met zijn allen mee te denken en te praten over een onderwerp. Vandaar dat we een *commissie* in het leven willen roepen. Een commissie is een *klein groepje dat voorstellen gaat maken die dan in de klassen besproken zullen worden*. Een commissie beslist meestal niet zelf, maar doet het voorwerk.

de commissie

groepje met een bepaalde taak, dat meedenkt over een bepaald onderwerp, en met een voorstel komt

- Voorbeelden van zo'n schoolcommissie zijn bijvoorbeeld: een feestcommissie of een pleincommissie. Zo is er ook een keer op een andere school een knikkercommissie geweest. Daar gaan we even naar kijken (is een filmpje over).
- Kijk (eventueel) met de klas naar een fragment uit de **clip De knikkercommissie**.

Verkiezingen voor de …… commissie

- Vertel dat in het team is besloten dat er een …… commissie komt. Dit is een commissie die wordt samengesteld door VERTEGENWOORDIGERS uit alle groepen vanaf groep 3 (of 4). Deze commissie heeft als taak om …….. De …… commissie heeft een leerkracht als begeleider. De commissie komt een keer per maand bijeen.
- Vertel dat een vertegenwoordiger van een groep mensen iemand is uit die groep die namens de hele groep dingen zegt of doet.
- Wat wij nu moeten doen (en dat gebeurt in alle groepen vanaf groep 3 of 4) is kijken wie van onze klas in de …… commissie komt. Wie onze vertegenwoordiger wordt.
- Vraag aan de groep: "Waarom denken jullie dat we een vertegenwoordiger moeten kiezen?" (omdat we niet allemaal in de ……. commissie kunnen meepraten).
- Bespreek met de groep:
  - wat de ..... commissie doet
  - wat de taak is van een vertegenwoordiger: een keer per maand overleggen in de ..... commissie; plannen maken en uitvoeren; de achterban (= de eigen klas) informeren over wat de commissie besproken heeft; en de wensen van de achterban meenemen naar de commissie
  - wat de kwaliteiten van vertegenwoordigers in de commissie moeten zijn: laat de leerlingen allemaal een of twee kwaliteiten opnoemen of opschrijven, en zorg dat die zichtbaar op het bord komen; schrijf er zelf ook een paar bij (bijv. goed kunnen luisteren, veel ideeën hebben).
- Vertel dat er in elke groep leerlingen zich kandidaat mogen stellen (schrijf het woord KANDIDAAT op het bord). Een KANDIDAAT is iemand die graag een bepaalde baan wil hebben en daar misschien voor geschikt is. Anderen bepalen dan of hij of zij de baan ook krijgt, of dat er een andere kandidaat wordt gekozen. Kandidaten zijn bij ons dus leerlingen die wel in die .....commissie willen. Dan mag iedereen in onze klas over twee weken stemmen op de kandidaat die jouw voorkeur heeft. Degene met de meeste stemmen wordt onze VERTEGENWOORDIGER.
- Vandaag, aan het eind van deze les, mogen jullie je opgeven. Je mag er ook nog even een dagje over nadenken, maar dan uiterlijk morgenmiddag moet je je wel hebben opgegeven.

de kandidaat

iemand die gekozen kan worden, of die een bepaalde baan wil, of die examen gaat doen

de vertegenwoordiger

iemand uit een groep die namens de hele groep dingen zegt of doet

Campagne voeren

- Vertel hoe het verder gaat:
- Daarna hebben de kandidaten twee weken de tijd om een 'campagne' te voeren. Schrijf het woord CAMPAGNE op het bord. Leg uit dat dit betekent dat de kandidaat een plan maakt om anderen ervan te overtuigen dat ze op hem of haar moeten stemmen. Het is een soort reclame maken voor jezelf als kandidaat. Dus er van alles doen om aan je klasgenoten duidelijk te maken waarom ze op jou moeten stemmen.
- Er moet wel iets zijn om op te stemmen. We moeten niet stemmen op iemand omdat hij of zij je vriendje of vriendinnetje is. Maar omdat hij of zij goede ideeën heeft, of een goede vertegenwoordiger zal zijn. Er moet dus wel een verschil zijn tussen de kandidaten. Dus is het belangrijk dat iedere kandidaat een eigen standpunt heeft of een eigenschap waarom je op hem of haar zou stemmen.
- Iedere kandidaat voert dus campagne. Hij of zij benoemt een campagneteam en samen met het campagneteam bedenkt de kandidaat waar hij of zij voor staat en waarom je op hem of haar zou moeten

de verkiezingscampagne

allerlei activiteiten voorafgaande aan de verkiezingen om zoveel mogelijk stemmen te trekken

stemmen. Ze bedenken een logo, maken posters en delen flyers uit die ze zelf maken. Samen bereiden ze het debat voor.

- De volgende keer organiseren we een debat tussen de verschillende kandidaten. Ze houden allemaal een kort betoog (presentatie) over waarom zij gekozen moeten worden, en daarna volgt een debat.
- Kort na dit debat gaan we stemmen; dat gebeurt in de hele school tegelijk. We maken een stemlokaal ergens in de school. En dan mag groep voor groep iedereen zijn stem uitbrengen. Jullie mogen alleen stemmen op de kandidaten van onze eigen klas. Na afloop worden de stemmen geteld, en wordt bekend gemaakt wie de vertegenwoordigers van alle groepen in de .....commissie zullen zijn voor dit jaar.
- Zijn er nog vragen?

Kandidaat stellen

- Geef de kinderen even de tijd om na te denken over of ze wel of niet kandidaat willen zijn, en wie er eventueel in hun campagneteam wil zitten.
- En hou een rondje met de vraag: wie wil zich kandidaat stellen?
- Laat een leerling de namen op het bord schrijven, of schrijf ze zelf op het bord.

Afsluiting en samenvatting afspraken

- Laat iemand een samenvatting geven van wat besproken is, of doe het zelf.
- Vraag wie er eventueel in de *verkiezingscommissie* van onze klas wil plaatsnemen. Dit is een commissie van twee leerlingen en de leerkracht, die straks o.a. de kandidatenlijsten/stembiljetten voor onze groep gaan maken.
- Geef de kandidaten en hun campagneteam tussen nu en de volgende bespreking af en toe tijd om te werken aan hun campagne.

Na de les

Tijd om te werken aan de campagne

Geef de kandidaten tussen nu en de volgende bespreking af en toe tijd om te werken aan hun campagne. Hij of zij benoemt een *campagneteam* en samen met het campagneteam bedenkt de kandidaat waar hij of zij voor staat en waarom je op hem of haar zou moeten stemmen. Ze bedenken een logo, maken posters en delen flyers uit die ze zelf maken. Samen bereiden ze het debat voor (zie Stappenplan voor een schoolcommissie).

Muur voor campagneposters

Zorg dat een deel van een muur in het lokaal beschikbaar is voor de posters van de kandidaten.

Woordenschat

Hang op het **prikbord** de woorden die in deze les geleerd zijn en gebruik ze zoveel mogelijk in de komende tijd. De woorden die na deze les op de woordmuur kunnen worden opgehangen zijn:

de commissie

groepje met een bepaalde taak, dat meedenkt over een bepaald onderwerp, en met een voorstel komt

de kandidaat

iemand die gekozen kan worden, of die een bepaalde baan wil, of die examen gaat doen

de vertegenwoordiger

iemand uit een groep die namens de hele groep dingen zegt of doet

de verkiezingscampagne

allerlei activiteiten voorafgaande aan de verkiezingen om zoveel mogelijk stemmen te trekken

Debat tussen de kandidaten in de klas

Inleiding
Afhankelijk van uw situatie, vertel zoiets als: *Vorige keer hebben we gesproken over de verkiezingen voor de ……commissie, en is gevraagd wie zich kandidaat wilde stellen. Vandaag presenteren de kandidaten zich, en zal er een debat plaatsvinden*.

Betoog van de kandidaten
Laat de kandidaten om de beurt een kort betoog van maximaal 5 minuten. Er is een tijdbewaker die de spreektijd in de gaten houdt. Na elke presentatie mogen er een paar vragen gesteld worden.

Debat

- Er staan enkele pittige stellingen op het bord. Stellingen die te maken hebben met het onderwerp van de commissie. Dus bijvoorbeeld in het geval van een 'veiligheidscommissie':

Kinderen die pesten moeten van school worden gestuurd.
Iemand die vecht op het schoolplein moet voor straf de WC's schoonmaken.

- De kandidaten staan allemaal achter een eigen tafeltje, met daarop hun naamkaartje en wellicht het logo e.d.
- Bij elke stelling krijgt eerst een van de kandidaten het woord om te zeggen wat hij of zij vindt van die stelling. Vervolgens mogen de andere kandidaten reageren. De voorzitter verdeelt de beurten en houdt de spreektijd in de gaten.
- Als alle kandidaten spreektijd hebben gehad en alle vragen zijn gesteld wordt de les afgesloten.

Afsluiting
Bespreek hoe het verder gaat. Leg uit dat er …… (datum en tijd) verkiezingen worden gehouden, waarbij iedereen zijn of haar stem mag uitbrengen. Op die dag brengen alle groepen hun stem uit om een kandidaat voor hun eigen groep te kiezen. Er zal ergens in de school een stemlokaal zijn. En dan mag groep voor groep iedereen zijn stem uitbrengen. Jullie mogen alleen stemmen op de kandidaten van onze eigen klas. Na afloop worden de stemmen geteld, en wordt bekend gemaakt wie de vertegenwoordigers van alle groepen in de .....commissie zullen zijn voor dit jaar.

Bijlage

Voorbeeld: de Veiligheidscommissie

Veel scholen maken gebruik van de Veiligheidsthermometer. Om die afname een goed vervolg te geven, waarbij leerlingen actief participeren kan een Veiligheidscommissie in het leven worden geroepen: een commissie samengesteld uit **vertegenwoordigers** van de groepen 3 tot en met 8. De Veiligheidscommissie krijgt een leerkracht als begeleider. De Veiligheidscommissie heeft als taak om de uitslag van de Veiligheidsthermometer te analyseren en plannen te maken om de school nog leefbaarder en prettiger te maken. Ook kunt u ervoor kiezen een bepaald thema uit de veiligheidsthermometer te kiezen dat de aandacht vraagt (zoals bijvoorbeeld het terugdringen van het uitschelden).

De selectie van de leden van de commissie vindt plaats door middel van een echte **verkiezing**. Er kan een officiële 'aftrap' aan deze verkiezing worden gegeven door een brief van de directeur of locatieleider en het ophangen van de groepsoverzichten (liefst in een visueel aantrekkelijke vorm, zoals een tabel) op grote flappen in de hal op een goed zichtbare plek.

Na de verkiezing en de installatie van de commissie, komt de commissie in het begin wekelijks bijeen, ongeveer 45 minuten, liefst onder schooltijd en wordt aangestuurd door een vaste leerkracht (de leerkracht hoeft niet altijd aanwezig te zijn; soms kan de commissie zelfstandig zaken uitwerken, bijvoorbeeld met 'knutselwerk').

Er wordt een voorzitter gekozen, en er wordt bepaald wie notuleert. De groepsoverzichten van de veiligheidsthermometer zijn het materiaal waar de Veiligheidscommissie mee aan de slag gaat. In de eerste bijeenkomsten worden de uitslagen **geanalyseerd**.

Vervolgens ontwikkelt de commissie een **plan van aanpak** (afhankelijk van de geconstateerde problemen). Dit plan van aanpak omvat de doelen, welke activiteiten nodig zijn om die doelen te bereiken, en de periode waarin alles plaatsvindt. Het plan wordt fraai vormgegeven, en als een manifest in de hal opgehangen, naast de overzichten van de thermometers. Er kunnen foto's van de leden van de commissie worden gemaakt (zodat iedereen weet waar hij met vragen of tips terecht kan) en naast het plan in de hal worden opgehangen. Misschien bedenkt de commissie een logo (een vredesduif of zo), dat ook kan worden opgehangen.

Het plan van aanpak wordt door de leden van de commissie **gepresenteerd** in alle groepen, en er wordt gevraagd om ideeën en/of medewerking. Het plan van aanpak wordt ook in de teamvergadering besproken door de betreffende leerkracht of door kinderen uit de commissie. Reacties van het team worden ook weer in de Veiligheidscommissie geagendeerd.

Gedurende de looptijd van het plan worden de thermometers eventueel wekelijks opnieuw afgenomen. Of alleen in de groepen waar de veiligheid onvoldoende bleek. En worden de overzichten in de hal wekelijks bijgewerkt met de actuele scores. De bedoeling is natuurlijk dat de scores beter worden (op de onderdelen waarop een plan van aanpak is gemaakt; bijvoorbeeld 'schelden'). In de commissie wordt besproken hoe het gaat, en welke knelpunten er zijn. Soms zal de commissie met nieuwe ideeën of aanbevelingen moeten komen. De ideeën moeten vooral uit de kinderen blijven komen.

Aan het eind van de gestelde periode (meestal zo'n week of vijf) kan de commissie 'terugtreden': het werk zit erop. Wel kan worden afgesproken dat de commissie weer bij elkaar komt als daar aanleiding voor is. Kinderen zijn voor één jaar lid van de Veiligheidscommissie. De tijdsinvestering voor de leerkracht is ongeveer 1½ uur per week gedurende 5 weken.